

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

KOLMAS OSAKOND

KOHTUOTSUS

Kaebus nr 47456/18
Kohtuasi Nikolai TEPLJAKOV
vs. Eesti

Euroopa Inimõiguste Kohus (kolmas osakond), olles 6. juulil 2021 kokku tulnud komiteena, kuuluvad:

esimees Dmitri Dedov,
kohtunikud Darian Pavli,
Andreas Zünd

ja osakonna sekretäri asetäitja Olga Chernishova, võttes arvesse:

Eesti kodaniku Nikolai Tepljakovi (edaspidi „kaebaja“) 1. oktoobril 2018. aastal inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) artikli 34 alusel kohtule Eesti Vabariigi vastu esitatud kaebust (nr 47456/18);

otsust teavitada Eesti riiki (edaspidi „riik“) kaebusest, mis puudutab konventsiooni artikliga 10 kaitstud sõnavabadust, ja tunnistada kaebus ülejäänud osas vastuvõetamatuks;

poolte seisukohti;

olles pidanud nõu, tegi järgmise otsuse.

ASJAOLUD

1. Kaebaja sündis 1946. aastal ja elab Sindis. Teda esindas kohtus Pärnu advokaat B. Möttus.
2. Riiki esindas kohtuesindaja M. Kuurberg Välisministeeriumist.

A. Kohtuasja asjaolud

3. Kohtuasja faktilised asjaolud, nagu pooled on need esitanud, võib kokku võtta järgmiselt.
4. 27. septembril 2016 tegi politsei läbiotsimise kinnistul, mis kuulus nende arvates kaebaja pojale J.T-le. Kaebaja poeg ja kaebaja endine naine S.K. olid kohal alates läbiotsimise algusest. Kaebaja saabus sündmuskohale läbiotsimise toimumise ajal ja soovis kinnistule pääseda.
5. Teabe kohaselt, mille kaebaja esitas oma esialgses kaebuses EIKle, soovis ta pääseda

kinnistule, kuid politseinik oli käitunud üleolevalt ja tõuganud teda rindu (kuhu talle oli hiljuti paigaldatud südamestimulaator). Menetluse käigus kohtule esitatud märkustes kirjeldas kaebaja, kuidas ta oli kõnealuste sündmuste ajal segaduses (sh keelebarjääri tõttu ja sellepärast, et politseinikud ei kandnud vormi) ning ei mõistnud, miks teda ei lubatud kinnistule. Ta lisas, et kui ta püüdis politseinikest mööda pääseda, võis aset leida mõningane füüsiline kontakt. Ta väitis, et ta võis teha mõningaid liigutusi kätega, kuid ta ei olnud agressiivne.

6. Riik väitis riigisiseste kohtute otsustele tuginedes (vt allpool punktid 14–15), et kaebaja ja politseiniku vahel ei toimunud füüsilist kontakti.
7. Puuduvad terviseandmed selle kohta, et kaebaja oleks saanud tema ja politseiniku vahelise väidetava füüsilise kontakti käigus vigu.
8. 6. oktoobril 2016 esitas kaebaja ringkonnaprokuratuurile avalduse. Avaldus oli järgmine:

„Soovin teada, kas selline käitumine nagu oli eelmisel nädalal, 27. septembril 2016.a., ... politsei poolt on tavaline ja õiguspärane? Nimelt ... politseinik [P.T.] käitus üleolevalt, naeris ja tõukas mind mitu korda. Esiteks, kuidas üldse saab tõugata minuealist inimest, rääkimata, et seda teeb mundrikandja? Teiseks, mul hiljuti oli raske operatsioon - pandi kardiostimulaator .... Politseinik [P.T.] tõukas mind just vastu kardiostimulaatorit, ma tundsin füüsilist valu ja tagajärjed võisid olla isegi raskemad.

Politseinik [P.T.] naeris mulle näkku, ülbitses ja tembeldas J.T. vargaks. ...

Soovin, et piirkonnapolitseinik [P.T.] saaks oma käitumise eest karistada, kuna ei käitunud politseiametnikuna lugupeetavalt inimesega, kes on palju vanem kui ta on ise ning tekitas mulle füüsilist valu, mis on karistatav KarS § 121 järgi.“
9. Avaldus edastati Politsei- ja Piirivalveameti lääne prefektuurile. Politsei- ja Piirivalveameti sisekontrollibüroo korraldas uurimise, paludes kõigil läbiotsimise ajal kohal viibinud politseinikel esitada kirjaliku ettekande. Erinevates ettekannetes, sh asjaomase politseiniku omas, märgiti, et politseinik P.D. (kellele kaebaja viitas ekslikult kui P.T.-le) ei olnud kaebajat löönud, tõuganud ega puudutanud. Ettekannetes (mille osad olid redigeeritud) märgiti, et kaebaja oli olnud ärritunud, karjunud ja žestikuleerinud kätega ning üritanud trügida mööda politseinikest, kes olid seisnud õlg õla kõrval.
10. 20. oktoobril 2016 Politsei- ja Piirivalveametis aset leidnud kohtumise käigus selgitas kaebaja, et maja, kus läbiotsimine toimus, kuulus talle. Ta oli lähenenud läbiotsimise sündmuskohale, kui politseinik oli end tutvustamata tema poole astunud ja ilma mingite selgitusteta teda mõlema käega rindu tõuganud. Tõuge ei olnud jõuline, kuid see põhjustas kaebajale suurt valu, sest politseiniku käsi puudutas täpselt seda piirkonda tema kehal, kuhu oli hiljuti paigaldatud südamestimulaator.
11. 21. oktoobril 2016 otsustas Politsei- ja Piirivalveamet uurimise käigus kogutud materjalile osutades jätta kriminaalmenetlus P.D. vastu algatamata, kuna kuriteokoosseisu ei tuvastatud. Kuna leiti, et kõnealuse intsidendiga seotud kaebaja avaldus võib vastata valekaebuse esitamise kuriteo koosseisule karistusseadustiku § 319 alusel, edastati see ringkonnaprokuratuurile. Kaebaja ei esitanud kriminaalmenetluse algatamata jätmise otsuse kohta kaebust ega kaevanud, et mõni tema algsetest kaebustest jäeti uurimata.
12. 21. juunil 2017 esitas prokuratuur Harju Maakohtule süüdistusakti kaebaja vastu, esitades talle süüdistuse teadvalt vale kaebuse esitamise eest. Ta anti kohtu alla 5. septembril 2017. Kohus aktsepteeris kaebaja välja pakutud viiest kaitse tunnistajast nelja. Üks tunnistaja, keda kohus keeldus aktsepteerimast, oli kaebaja tütar. Hilisemas etapis palus kaebaja kohtul muuta ära talle määratud riigi õigusabi osutav advokaat, väites, et advokaat ei olnud

pakkunud kaitse tunnistajana välja tema poega J.T.-d, kes oli läbiotsimise juures viibinud. Kohus jättis advokaadi vahetamise taotluse rahuldamata, kuid selgitas, et nii süüdistajal kui ka kaitsel on õigus esitada tõendeid igal ajal kohtuliku uurimise vältel.

13. 31. oktoobril 2017 toimunud kohtuistungil kuulati ära politseinik P.D. (ohvrina) ja kaebaja. Harju Maakohus kuulab ära ka kuus teist politseinikku ja kaitse esitatud tunnistajana kaebaja endise naise S.K. Kaebaja võttis tagasi oma taotluse kolme teise kaitse esitatud tunnistaja ärakuulamiseks, kuna nad ei olnud viibinud läbiotsimise sündmuskohal. Politseinikud väitsid kas seda, et kaebaja ja P.D. vahel ei olnud füüsilist kontakti või et nad ei olnud sellist kontakti näinud. S.K. ütles, et P.D. oli jooksnud kaebaja poole, kuid ta ei näinud, kas nende kahe vahel toimus füüsiline kontakt. Ta väitis, et oli näinud kaebajat toetumas läheduses olevale haagisele, et säilitada tasakaalu. Kaebaja kirjeldas, kuidas ta oli läbiotsimise sündmuspaigale lähenenud ning kuidas politseinik oli talle „peale lennanud“ ja tõuganud teda ühe käega rindu. Ta oli haaranud endal rinnust (kuhu oli paigaldatud südamestimulaator) ja toetunud haagise vastu, sest ta oleks muidu maha kukkunud. Vastuseks prokurööri küsimusele, mitu korda oli politseinik teda tõuganud, ütles kaebaja „kindlasti paar korda, võib-olla rohkem“.
14. 7. novembril 2017 mõistis Harju Maakohus kaebaja karistusseadustiku § 319 lõike 1 alusel süüdi teadvalt vale kaebuse esitamise eest. Kohus märkis, et paragrahvi kaitstakse õigusemõistmise huve ja selle isiku huve, kelle suhtes esitati valekaebus. Kohus märkis, et kaebuse kuriteokaebuseks lugemiseks on vaja, et selles sätestatud teave võimaldab alгатada kriminaalmenetluse, st selles peaks osutatama väidetava kuriteo asjaoludele ja laadile. Kõnealusel juhul oli see kriteerium täidetud: kaebaja oli politseile esitatud avalduses nimetanud konkreetselt P.D.-d ja soovinud, et teda karistataks karistusseadustiku §-i 121 alusel. Pärast kogu talle esitatud tõendusmaterjali ja tunnistajate ütluste usaldusvääruse analüüsimist leidis kohus, et P.D. ei olnud kaebajat tõuganud. Lisaks leidis kohus, et kaebaja oli teadnud, et P.D. ei tõuganud teda ja oli seega teadvalt – otsese kavatsusega – esitanud valekaebuse. Ta oli teadnud või vähemalt vaikimisi mõõnnud, et selline kaebus võib viia P.D. vastu kriminaalmenetluse algatamiseni ja tema võimaliku süüdimõistmiseni.

Mis puutub tunnistajatesse, leidis kohus, et arvestades seda, kuidas olukord arenes ja kus eri isikud asetsesid, on ebatõenäoline, et J.T. oleks saanud tunnistajana anda mingigi väärtusega ütlusi.

Kohus arvestas asjaolu, et kaebajat ei olnud varem karistatud ja et ta oli olnud tema pojaga seotud kriminaalmenetluse tõttu mõistetavalt endast väljas. Kohus määras talle rahalise karistuse seadusega lubatud miinimummääras – st 350 eurot (kolmkümmend viis päevamäär) – ja lubas tasuda rahalise karistuse 12 osamaksena, arvestades tema kui pensionäri piiratud sissetulekut.
15. 3. jaanuaril 2018 jättis Tallinna Ringkonnakohus kaebaja kaebuse rahuldamata ja tema süüdimõistmise jõusse. Kohus rõhutas, et kaebaja ei olnud mitte ainult olukorda valesti hinnanud, vaid kirjeldanud sündmusi tegelikkuses toimunud täiesti erinevalt. Lisaks märkis kohus, et taotlust J.T. kaitsjapoolseks tunnistajaks kutsumiseks ei olnud esitatud ei kaitseaktis ega Harju Maakohtu istungi ajal.
16. 25. aprillil 2018 jättis Riigikohus kaebaja kassatsioonkaebuse õigusküsimuste kohta menetlusse võtmata.

B. Asjaomased riiklikud õigusaktid

1. Karistusseadustik

17. Karistusseadustiku § 44 lõike 1 kohaselt võib kohus kuriteo eest mõista rahalise karistuse kolmkümmend kuni viissada päevamäära.
18. KarS § 319 lõikes 1 sätestatakse, et teadvalt vale kaebuse esitamise eest kuriteo toimepanemise kohta teise isiku poolt karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

2. Kriminaalmenetluse seadustik

19. Kriminaalmenetluse seadustiku § 194 lõikes 1 sätestatakse, et kriminaalmenetluse ajend on kuriteoteade või kuriteole viitav muu teave.
20. KrMS § 195 lõikes 2 lisatakse, et teade, milles isikut süüstatakse kuriteos, on kuriteokaebus.
21. KrMS § 228 lõikes 1 sätestatakse, et menetlusosalisel ja menetlusvälisel isikul on õigus enne süüdistusakti koostamist esitada prokuratuurile kaebus uurimisasutuse menetlustoimingu või määruse peale, kui ta leiab, et menetlusnõuete rikkumine menetlustoimingu tegemisel või määruse koostamisel on kaasa toonud tema õiguste rikkumise.

3. Politsei- ja Piirivalve seadus

22. Politsei- ja Piirivalve seaduse §-s 86 loetletakse teod, mida loetakse distsiplinaarsüütegudeks, nimelt: i) teenistuskohustuste süüline täitmata jätmine või mittenõuetekohane täitmine; ii) ametiasutusele süüline varalise kahju tekitamine või niisuguse kahju tekkimise ohu süüline loomine; iii) vääritud tegu – süüline tegu, mis on vastuolus üldtunnustatud kõlblusnormidega, ametnikule esitatavate eetiliste nõuetega või diskrediteerib ametnikku või ametiasutust, sõltumata sellest, kas niisugune tegu pandi toime teenistuses või väljaspool teenistust.

KAEBUS

23. Kaebaja kaebas, et tema suhtes algatatud kriminaalmenetlus ja sellele järgnenud süüdimõistmine rikkus tema konventsiooni artikliga 10 kaitstud sõnavabadust, mis on sõnastatud järgmiselt.

„1. Igäühel on õigus sõnavabadusele. See õigus kätkeb vabadust oma arvamusele ning vabadust saada ja levitada teavet ja mõtteid ilma ametivõimude sekkumiseta ja sõltumata riigipiiridest. Käesolev artikkel ei takista riikidel nõuda raadio-, televisiooni või filmittelevõtelt tegevuslubasid.

2. Kuna nende vabaduste kasutamisega kaasnevad kohustused ja vastutus, võidakse selle kohta seaduses ette näha formaalsusi, tingimusi, piiranguid või karistusi, mis on demokraatlikus ühiskonnas vajalikud riigi julgeoleku, territoriaalse terviklikkuse või ühiskondliku turvalisuse huvides, korratuste või kuritegude ärahoidmiseks, tervise või kõlbluse või kaasinimeste maine või õiguste kaitseks, konfidentsiaalse teabe avalikustamise vältimiseks või õigusemõistmise autoriteedi ja erapooletuse säilitamiseks.“

ÕIGUSKÜSIMUSED

Artikli 10 väidetav rikkumine*1. Poolte seisukohad***(a) Riik**

24. Riik väitis, et politseiniku suhtes valekaebuse esitamist tuleb lugeda konventsiooni artikli 17 tähenduses õiguste kuritarvitamiseks ja seega ei kuulu kohaldamisele konventsiooni artikliga 10 ette nähtud kaitse. Isegi kui leitakse, et artikkel 10 on kohaldatav, oli kaebaja sõnavabaduse piiramine konventsiooniga kooskõlas. Sellel oli seaduslik alus (karistusseadustiku § 319) ja eesmärk kaitsta õigusemõistmise ja selle isiku huve, kelle suhtes valekaebus esitati. Sekkumine oli proportsionaalne.
25. See, kas avaldus või kaebus oli ametlikult nimetatud „kuriteokaebuseks“ (vt eespool punktid 19–20) ei olnud oluline. Kui selles osutati kuriteo koosseisule, tuli seda käsitleda kuriteokaebusena ja algatada uurimine. Kõnealuse juhtumi puhul oli kaebaja osutanud konkreetsele politseinikule, kes oli teda väidetavalt tõuganud ja kelle karistamist ta soovis. Samuti oli ta osutanud karistusseadustiku konkreetsele paragrahvile. Riigisisese menetluse käigus tehti ühemõtteliselt kindlaks, et kaebaja ja kõnealuse politseiniku vahel ei olnud füüsilist kontakti. Lisaks ei olnud karistus ülemäära karm (vangistuse asemel rahaline karistus) ja selles võeti arvesse kaebaja isiklikku olukorda (vt eespool punkt 14). Riik tunnistas, et üksikisikutel on õigus esitada mitmesuguseid kaebusi, kuid need peavad põhinema tõestel faktidel. Riik märkis, et juhtumit tuli eristada riigiteenistujate solvamise või laimamise juhtumitest.

(b) Kaebaja

26. Avalduse vormil väitis kaebaja pealkirja „Faktilised asjaolud“ all, et avaldust, mille ta oli ringkonnaprokuratuurile 6. oktoobril 2016 esitanud, ei saa käsitleda valekaebusena, kuna selles kirjeldatud sündmused olid päriselt toimunud. Ta lisis oma avalduses, et kui ta oli üritanud kinnistule pääseda, oli kõnealune politseinik kasutanud jõudu, et ta peatada, ja tõuganud teda rindu, põhjustades talle füüsilist valu. Avalduse vormi samas osas väitis kaebaja ka seda, et tema avaldus ringkonnaprokuratuurile ei olnud valekaebus, vaid lihtsalt selgitustaotlus. Kaebaja väitis jaotise „Konventsiooni väidetavad rikkumised ja asjakohased argumendid“ all, et tema õigust avaldada uskumust (või arvamust), et politseinik oli teda rindu tõuganud – milles ta oli tõsikindlalt veendunud – oli rikutud. Lisaks mainis ta, et tema taotlus tunnistaja kutsumiseks jäeti rahuldamata, et tema poega J.T.-d ei kutsutud kaitse tunnistajaks ja et seega ei selgitatud riigisisese menetluse käigus välja juhtumi kogu ulatust.
27. EIK-le menetluse ajal esitatud märkustes väitis kaebaja, et ta ei kavatsenud 6. oktoobril 2016 ringkonnaprokuratuurile avalduse esitamisega kellegi suhtes kriminaalmenetlust algatada. Ta oli lihtsalt tahtnud teada, kas politseiniku üldine käitumine oli aktsepteeritav ja ta oli oodanud ametlikku vastust. Politseiniku käitumise oleks võinud lihtsalt lugeda ebaetiliselt või sobimatuks. Seega ei olnud avaldus kuriteokaebus ja ta ei soovinud süüdistada P.D.-d kuriteos, veel vähem esitada teadvalt vale kaebus. Riigisisese uurimise, milles keskenduti üksnes politseiniku ja kaebaja vahelise võimaliku füüsilise kontakti aspektile, kohaldamisala oli liiga kitsas ja seega oli see ebapiisav. Riigisiseses õiguses oli sätestatud võimalus esitada riigiteenistujate tegevuse suhtes kaebusi ja võimalus algatada selliste ametiisikute suhtes distsiplinaarmenetlusi (vt eespool punktid 21 ja 22). Oma töö olemuse tõttu peavad politseinikud olema valmis võimaluseks, et nende suhtes esitatakse

kaebusi. Kaebaja märkis, et tema emakeel on vene keel ja et temast ei oleks saanud eeldada, et ta teaks, kuidas sellises olukorras õiget avaldust esitada. Ta lisas, et olukord oli tema jaoks segadust tekitav ja et kui politseinik oli teda konkreetselt edasi liikumast takistanud, „võis siiski esineda füüsiline kontakt“, mida ta tõlgendas tõukamisena.

2. EIK hinnang

28. Kaebaja mõisteti süüdi ja teda karistati kaebuse esitamise eest, mille kohtud leidsid olevat valekaebuse karistusseadustiku § 319 lõike 1 tähenduses.
29. Riik väitis, et sellised valekaebused ei tohiks kuuluda konventsiooni artikli 10 kohaldamisalasse.
30. Kohus märgib, et on varasemas kohtupraktikas käsitlenud küsimusi, nagu näiteks eksitavat teavet sisaldava kuriteokaebuse esitamine ametiasutustele või põhjendamata kaebuste esitamine prokuröri ebaseadusliku ja sobimatu käitumise kohta, konventsiooni artikli 10 kohaldamisalasse kuuluvatena (vt *Lešnik vs. Slovakkia*, nr. 35640/97, EIK 2003-IV, ja *Fuchs vs. Saksamaa*, nr 29222/11 ja nr 64345/11, 27. jaanuar 2015). Ta ei leia ühtki põhjust, miks kõnealuse juhtumi puhul teisiti arvata. Seega on kohus seisukohal, et kõnealuse juhtumi asjaolud kuuluvad artikli 10 kohaldamisalasse.
31. Lisaks leiab kohus, et kaebaja süüdimõistmine oli sekkumine tema sõnavabadusse karistuse vormis (vt eespool *Lešnik*, § 41; *Shahanov ja Palfreeman vs. Bulgaaria*, nr 35365/12 ja nr 69125/12, § 54, 21. juuli 2016).
32. Seda, et sekkumisel oli õiguslik alus, nimelt karistusseadustiku § 319 lõige 1, ja et asjaomane seadus oli kättesaadav ja ettenähtav, ei vaidlustata.
33. Kohus nõustub riigisiseste kohtutega, et sekkumine oli mõeldud kaitsma teiste õigusi, samuti õigusemõistmise huve (ja aitas seega ära hoida korratust või kuritegu). Seega oli sellel seaduslik eesmärk.
34. Seda, kas sekkumine oli nende eesmärkide saavutamiseks demokraatlikus ühiskonnas vajalik, tuleb veel analüüsida.
35. Kohus kordab, et demokraatlikus ühiskonnas on üksikisikutel kahtlemata õigus kommenteerida ja kritiseerida õigusemõistmist ja selles osalevaid ametnikke. Selline kriitika ei tohi aga ületada teatavaid piire (vt eespool *Lešnik*, § 55). Sellega seoses on kohus märkinud, et ametiasutused saavad otsustada, kas võtta meetmeid, mis on mõeldud asjakohaseks ja mitte ülemääraseks reageerimiseks alusetutele või pahauskselt sõnastatud laimavatele kaebustele, ning et ennekõike võivad riigiteenistujad vajada kaitset solvavate, teotavate ja laimavate rünnakute eest, mille eesmärk on mõjutada neid oma tööülesannete täitmisel ja mis võivad kahjustada üldsuse usaldust nende ja nende ameti vastu (vt eespool *Shahanov ja Palfreeman*, § 58). Lisaks leidis kohus, et konventsiooniosalistel on õigus karistada eksitava teabe tahtlikku esitamist prokuröridele, et kaitsta prokuratuuri tegevust korratuste või kuritegude ärahoidmisel (vt eespool *Fuchs*, § 40).
36. Kohus on märkinud, et konventsiooniosalistel on teatav kaalutusõigus otsustada selle üle, kas sekkumiseks on tungiv sotsiaalne vajadus, kuid see käib käsikäs Euroopa järelevalvega, mis hõlmab nii seadusandlust kui ka seda kohaldavaid otsuseid, isegi neid, mille on teinud sõltumatu kohus. Kohus peab kontrolli teostamisel vaatlema vaidlustatud sekkumist terve juhtumi valguses, sh kaebajale omistatud märkuste sisu ja konteksti, milles ta need tegi. Täpsemalt peab ta määrama kindlaks, kas asjaomane sekkumine oli taotletava

õiguspärase eesmärgiga võrreldes proportsionaalne ja kas riigi ametiasutuste esitatud põhjused selle õigustamiseks on asjakohased ja piisavad (vt eespool *Lešnik*, §§ 51–52).

37. Kõnealuse juhtumi faktilisi asjaolusid analüüsid märgib kohus, et riigisisesed kohtud lähtusid kaebaja kriminaalkorras süüdimõistmisel kaalutlusest, et ta oli teadvalt esitanud kuriteokaebuse, mis sisaldas valeteavet, et politseinik tõukas teda ja põhjustas talle valu. Kohus rõhutab aga, et kaebaja süüdimõistmine ei olnud automaatne järeldus, mille riigisisesed kohtud tegid asjaolu põhjal, et Politsei- ja Piirivalveamet oli keeldunud P.D. vastu kriminaalmenetlust algatamast (vrld *mutatis mutandis*, *Klouvi vs. Prantsusmaa*, nr 30754/03, § 48, 30. juuni 2011, milles käsitleti, olgugi et konventsiooni artikli 6 lõike 2 kontekstis, (õiguslikku) eeldust, et inimene esitas valekaebuse).
38. Vastupidi, Harju Maakohus kuulas ära kaebaja, politseinik P.D. ja mitu teist politseinikku, kes olid läbiotsimise sündmuskohal, samuti kaebaja endise naise kui kaitse esitatud tunnistaja. Riigisese kohtu otsus seoses eri tunnistajate ärakuulamisega ei paista olevat meelevaldne (vt eespool punktid 12–15).
39. Riigisisesed kohtud leidsid neile esitatud tõendeid uurides, et kaebaja kaebus, et politseinik tõukas teda, ei olnud põhjendatud, ja et sellist intsidenti tegelikult ei toimunud. Kohtul ei ole teavet, mis osutaks sellele, et see järeldus oli vastuolus juhtumi faktiliste asjaoludega või muul viisil meelevaldne.
40. Riigisisesed kohtud analüüsisid ka selle avalduse sisu, mille kaebaja oli ringkonnaprokuratuurile esitanud. Harju Maakohas tõi konkreetselt esile asjaolu, et kaebaja oli esitanud avalduse selgelt tuvastatava politseiniku vastu, väites, et ta tõukas teda mitu korda tema südamestimulaatori piirkonda, ja soovides, et teda karistatakse karistusseadustiku § 121 alusel. Kohus leidis, et kaebaja oli teadnud, et tema väidetud faktid ei olnud tõesed ja et ta oli vähemalt vaikimisi möönnud, et selline kaebus võib viia P.D. vastu kriminaalmenetluse algatamiseni (vt eespool punkt 14).
41. Kohus nõustub, et põhjused, mille riigisisesed kohtud esitasid põhjendamaks, miks nad leidsid, et kaebaja esitas valekaebuse karistusseadustiku § 319 lõike 1 tähenduses, olid asjakohased ja piisavad.
42. Mis puutub kaebaja väitesse, et ta ei kavatsenud esitada kuriteokaebust, vaid soovis lihtsalt prokuratuurilt ametlikku vastust ja selgitusi, märgib kohus, et riigisese õiguse kohaselt on kuriteokaebus teade, milles isikut süüdistatakse kuriteos, olenemata teate pealkirjast. Lisaks leiab kohus, et selle, kuidas ametiasutustele esitatud avaldust liigitatakse ja käsitletakse, peavad ennekõike kindlaks määrama riigisisesed asutused selle sisu põhjal. Avalduses, mille kaebaja esitas ametiasutustele, osutas ta sõnaselgelt nimetatud politseiniku üleastumisele, väitis, et ta oli teda tõuganud ja põhjustanud talle füüsilist valu, ning liigitas tema käitumise kriminaalseks (vt eespool punkt 8). Sellises olukorras pole kahtlust, et selliste kaebuste tagajärjed asjaomasele politseinikule olid piisavalt tõsised (vt eespool *Lešnik*, § 59).
43. Lisaks leiab kohus, et kuigi riigisiseses menetluses oli kaebaja tegelikult väitnud, et teda tõugati mitu korda (vt eespool punktid 8 ja 13), väitis ta alles kohtule esitatud märkustes, et ta oli olnud segaduses ning et tema ja politseiniku vahel „võis aset leida mõningane füüsiline kontakt“. Kohus leiab, et selline kaebaja väidete muutumine menetluse ajal ei tekita usaldust, et ta tegutses heas usus, kui teavitas ametiasutusi politseiniku väidetavast üleastumisest (vrld *Marin Kostov vs. Bulgaaria*, nr 13801/07, § 45, 24. juuli 2012, ja

Marchenko vs. Ukraina, nr 4063/04, § 47, 19. veebruar 2009).

44. Mis puutub karistuse proportsionaalsusesse, märgib kohus, et riigisiseseid kohtud määrasid vangistuse asemel rahalise karistuse. Lisaks oli rahalise karistuse summa seadusega lubatud miinimumi lähedal ja kaebajal lubati see tasuda ositi, võttes arvesse tema kui pensionäri sissetulekut. Sellest tulenevalt ei leia kohus, et kaebajale määratud karistus oli taotletava eesmärgi suhtes ebaproportsionaalne.
45. Võttes arvesse eespool esitatud põhjendusi, leiab kohus, et sekkumine kaebaja sõnavabadusse oli artikli 10 lõike 2 alusel õigustatud, kuna see oli demokraatlikus ühiskonnas vajalik korratuse või kuriteo ärahoidmiseks ja kaasinimeste õiguste kaitseks.
46. Sellest järeldub, et see kaebus on ilmselgelt põhjendamatu ja tuleb konventsiooni artikli 35 lõike 3 punkti a ja lõike 4 alusel jätta läbivaatamata.

Nendel põhjustel kohus ühehäälselt

tunnistab kaebuse vastuvõetamatuks.

Koostatud inglise keeles ja tehtud kirjalikult teatavaks 2021. aasta 29. juulil.

{allkiri_p_2}

Olga Chernishova

Osakonna sekretäri asetäitja

Dmitry Dedov

Esimees